

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลบ้านพลวง

เอกสารฉบับนี้รวบรวมและสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลบ้านพลวง โดยครอบคลุมด้าน การแพทย์แผนไทย เกษตรกรรม หัตถกรรม ศิลปกรรม และวัฒนธรรมด้านอาหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา และทำความเข้าใจถึงวิถีชีวิตและการสืบทอดองค์ความรู้จากบรรพบุรุษในพื้นที่

ส่วนที่ ๑: แบบทดสอบความรู้ (Short-Answer Quiz)

คำชี้แจง: จงตอบคำถามต่อไปนี้โดยสังเขป (ความยาวประมาณ ๒-๓ ประโยค) โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. "หมอเป่า" มีวิธีการรักษาโรคอย่างไร และโรคส่วนใหญ่ที่ทำการรักษาคือโรคประเภทใด?
  ๒. การรักษาของหมอเป่าที่เรียกว่า "ทางจิตวิญญาณ" (Spiritual) มีความสำคัญต่อผู้ป่วยและญาติอย่างไร?
  ๓. ตามนิยามของภูมิปัญญาหมอยาสมุนไพร คำว่า "สมุนไพร" ครอบคลุมถึงวัตถุประเภทใดบ้าง?
  ๔. เหตุใดบทบาทของ "หมอดำแย" ในปัจจุบันจึงลดน้อยลง และยังคงเหลือสิ่งใดอยู่ในชุมชน?
  ๕. "หมอฟีกรรม" มีบทบาทสำคัญอย่างไรในการบำบัดดูแลผู้ป่วย?
  ๖. วัตถุประสงค์หลักของการ "ตอนหมู" ตามภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรมคืออะไร?
  ๗. งานหัตถกรรม "เครื่องจักสาน" มีลักษณะเด่นอย่างไรและสามารถจัดเป็นศิลปะประเภทใดได้บ้าง?
  ๘. ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์มีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากที่อื่นอย่างไร?
  ๙. "ช่างตีเหล็ก" ในชุมชนมีบทบาทในการผลิตเครื่องมือประเภทใดบ้างเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต?
  ๑๐. จงยกตัวอย่างชื่ออาหารพื้นถิ่นของชาวบ้านพลวงที่เป็นเอกลักษณ์มาอย่างน้อย ๕ ชนิด?
-

ส่วนที่ ๒: เฉลยแบบทดสอบ (Answer Key)

๑. **คำตอบ:** หมอเป่ารักษาโรคด้วยการเป่าคาถาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ร่วมกับการพ่นน้ำมันต์ ข้าวสาร หรือเหล้าขาวลงบนบริเวณที่มีอาการ โรคที่รักษาเป็นประจำคือโรคผิวหนัง เช่น แผลสัตว์กัด แผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เริม และงูสวัด

๒. **คำตอบ:** การรักษาทางจิตวิญญาณเป็นการอาศัยอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์และคาถาเพื่อสร้างความสบายใจให้กับผู้ป่วยและญาติที่มีความเชื่อเรื่องเคราะห์กรรมหรือการโดนของ ซึ่งเป็นการเยียวยาทางด้านจิตใจและสังคมไปพร้อมกับการรักษาทางกาย
๓. **คำตอบ:** สมุนไพรตามภูมิปัญญาพื้นบ้านไม่ได้จำกัดเพียงแคพืชเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึง สัตว์ จุลชีพ และธาตุวัตถุ ที่นำมาใช้ในการรักษาโรคหรือส่งเสริมสุขภาพตามกรรมวิธีที่สืบทอดกันมา
๔. **คำตอบ:** บทบาทลดลงเนื่องจากการแพทย์สมัยใหม่มีประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการทำคลอดมากกว่า อย่างไรก็ตาม องค์ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์และการดูแลทารกของหมอด่าแยวยังคงหลงเหลือปรากฏอยู่ในชุมชน
๕. **คำตอบ:** หมอพิธีกรรมใช้ประสบการณ์และความเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติ เช่น ผี หรือพลังจิต เพื่อบำบัดรักษาทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ป่วยตามศรัทธาเฉพาะบุคคล
๖. **คำตอบ:** การตอนหมูทำเพื่อกำจัดกลิ่นสาบในเนื้อสุกรเพศผู้ และเพื่อให้สามารถเลี้ยงสุกรเพศผู้ร่วมกับเพศเมียในคอกเดียวกันได้ โดยใช้วิธีทำให้ลูกอ้วนทะผ่อหรือหยุดทำงาน
๗. **คำตอบ:** เครื่องจักสานเป็นการนำวัสดุขนาดเล็กและยาวมาขัดหรือสานกันจนเป็นภาชนะเครื่องใช้ เช่น เสื่อ ตะกร้า หรือเข่ง โดยถือเป็นงานหัตถกรรมที่จัดเป็นงานศิลปะประเภททัศนศิลป์ด้วย
๘. **คำตอบ:** ผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์มีความโดดเด่นที่ความสวยงาม วิจิตร ประณีต และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นงานหัตถศิลป์ที่ดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของจังหวัด
๙. **คำตอบ:** ช่างตีเหล็กใช้ทักษะการกดขี่และทุบเหล็กเพื่อสร้างเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือนและการเกษตร เช่น มีด จอบ เสียม เคียว และคราด
๑๐. **คำตอบ:** ตัวอย่างอาหารพื้นถิ่น ได้แก่ ขนมก้นเต็ร้อม, ขนมโก, เบาะปะโอล, ละแวกะตาม (แกงปู) และต้มปลาชิวอดหวาย

ส่วนที่ ๓: หัวข้อคำถามเชิงวิเคราะห์ (Essay Format Questions)

คำชี้แจง: หัวข้อต่อไปนี้ออกแบบมาเพื่อให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลในเชิงลึก (ไม่ต้องส่งคำตอบในที่นี้)

๑. **การบูรณาการมิติด้านจิตใจและกายภาพ:** จงวิเคราะห์ว่าภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านของตำบลบ้านพลวง (เช่น หมอเป่าและหมอพิธีกรรม) สามารถอยู่ร่วมกับการแพทย์สมัยใหม่ได้อย่างไรในมิติของ "ความสบายใจของครอบครัวและสังคม"

๒. การสืบทอดและวิวัฒนาการของงานหัตถกรรม: งานหัตถกรรมช่างไม้และช่างทอผ้าไหมสะท้อนถึงการปรับตัวของภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการเป็น "เครื่องมือใช้สอย" ไปสู่การเป็น "อัตลักษณ์ทางศิลปะ" อย่างไร
๓. ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรมกับการจัดการปศุสัตว์: จงอธิบายความสำคัญของภูมิปัญญา "หมอตอนหมู" ในแง่ของการจัดการคุณภาพอาหารและการจัดการพื้นที่เลี้ยงสัตว์ในบริบทของครัวเรือนสมัยก่อน
๔. ความหลากหลายของปราชญ์ท้องถิ่น: จากรายชื่อปราชญ์ท้องถิ่นในตำบลบ้านพลวงที่มีความเชี่ยวชาญหลากหลาย (เช่น หมอฮู หมอเพลง ช่างตีเหล็ก) ความหลากหลายนี้สะท้อนถึงความมั่นคงทางวัฒนธรรมของชุมชนอย่างไร
๕. การอนุรักษ์อาหารพื้นถิ่น: อาหารพื้นถิ่นของบ้านพลวงมีชื่อและวัตถุดิบที่เฉพาะตัว (เช่น ยอดหวาย, ปูนา) จงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติกับภูมิปัญญาด้านอาหารที่ปรากฏในเอกสาร

ผลสำรวจปราชญ์ท้องถิ่น ในพื้นที่

ชื่อ-นามสกุล	ประเภทภูมิปัญญา/ความเชี่ยวชาญ	รายละเอียดเพิ่มเติม	ที่อยู่ (หมู่บ้าน/หมู่ที่)
นายเสริม หมั่นเที่ยง	หมอฮู, ปี่พาทย์, หมอเพลง	ศิลปินพื้นบ้านและปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านโคกตะเคียน หมู่ ๖ และ หมู่ ๒
นายนั้น ลอยเลื่อน	หมอตอนสัตว์ (หมู, ควาย), หมอตำแย	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านอำปิลก หมู่ ๙ และ ๒ หมู่ ๘
นายสว่าง สำราญดี	ทอผ้า	ร้องเพลงพื้นบ้าน	บ้านตาโสร้ หมู่ ๑๐
นายสม บูหงา	หมอพื้นบ้าน	เป่าประสานกระดุก	บ้านตาโสร้ หมู่ ๑๐
นายเสมอ บุญทวี	หมอเพลง	เป่างักัด	บ้านตาโสร้ หมู่ ๑๐
นางหาญ คะสิกร	หมอเป่า, หมอตอนหมู	จับเส้น	บ้านตาโสร้ หมู่ ๑๐
นางสำรวย เฉลียวศิลป์	กลั่นเหล้า	ทำเหล้าดำ, เหล้ากลั่น, ทำหัวเชื้อ	บ้านนิคมขอย ๒ หมู่ ๘
นายประเสริฐ จูดาบุตร	ทอผ้า	ศิลปินกัณฑ์ตรีม	บ้านโคกตามอน หมู่ ๕
นายแมน ระเบิดนาม	หมอเป่า	หมอเป่ากระดุก	บ้านโคกตามอน หมู่ ๕
นายปิว คงเก่ง	หมอตอนหมู, ช่างไม้	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านโคกตามอน หมู่ ๕
นายจุม ดวงราษี	หมอพื้นบ้าน, หมอฮู	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านนิคมขอย ๒ หมู่ ๘
นายชัยสิทธิ์ สำราญดี	หมอพื้นบ้าน, หมอเป่า	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านสวายขอ หมู่ ๑๓
นายโน ลัดดาไสว	หมอฮู, ทอผ้า	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านพลวงใต้ หมู่ ๒
ตาสีก เฉลียวไว	หมอตอนหมู, หมอเพลง	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านตาโสร้ หมู่ ๑๐
นายรณย์ ประไวย์	หมอเป่า	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านโคกตะเคียน หมู่ ๖

ชื่อ-นามสกุล	ประเภทภูมิปัญญา/ความเชี่ยวชาญ	รายละเอียดเพิ่มเติม	ที่อยู่ (หมู่บ้าน/หมู่ที่)
นายเดือน ประไวย์	หมอตอนหมู	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านโคกตะเคียน หมู่ ๖
นางเปรม ประไวย์	หมอตอนหมู	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านโคกตะเคียน หมู่ ๖
นายวิเศษ ประไวย์	ช่างไม้	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านโคกตะเคียน หมู่ ๖
นายมอน บอนประโคน	หมอตอนหมู	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านโคกตะเคียน หมู่ ๖
นายดี ดวงราชี	ช่างไม้	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านโคกตะเคียน หมู่ ๖
นางเต็ม ตะลาไส	หมองู	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านโคกตะเคียน หมู่ ๖
นางมนต์ อิดประโคน	หมองู, กันตริ่ม	ศิลปินพื้นบ้าน	บ้านโคกตะเคียน หมู่ ๖
นายกุล จูดาบุตร	หมองู	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านโคกตามอน หมู่ ๕
นางย้วน สุดสำริด	ช่างไม้	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านอำปี้ลก หมู่ ๙
นางเทิง สังสมานันท์	หมอเป่า	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านหนองพลวง หมู่ ๑๔
นายอิม รุ่งเรือง	หมองู	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านหนองพลวง หมู่ ๑๔
นายพิชิต ทรวงวาจา	ช่างตีเหล็ก	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านหนองพลวง หมู่ ๑๔
นายอนุชา ประไวย์	หมอเพลง	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านหนองพลวง หมู่ ๑๔
นายนอม จันท์ประโคน	หมอต้าแย	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านหนองพลวง หมู่ ๑๔
นางสาลี สำราญสุข	กลั่นเหล้า	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านหนองพลวง หมู่ ๑๔
ตาโภาค ประไวย์	หมอเป่า	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านกันจาน หมู่ ๓
นางอิน ผูกดวง	หมอเป่า	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านกันจาน หมู่ ๓
นายล้วน ผูกดวง	ช่างไม้	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านกันจาน หมู่ ๓
นายแดง บุตรงาม	จักสาน	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านกันจาน หมู่ ๓
นายเพย จุดงาม	หมอเป่า	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านตาโสร้ หมู่ ๑๐
นายธง ใต้ไชร้	หมอตอนสัตว์ (หมู, ควาย)	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านตาโสร้ หมู่ ๑๐
ตาโภาค สมปอง	หมอเป่า	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านตาโสร้ หมู่ ๑๐
ยายเลื่อย ต้องถือดี	หมอต้าแย	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านตาโสร้ หมู่ ๑๐
นายเอื้อง ดับโศก	ช่างตีเหล็ก	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านนิคมขอย ๒ หมู่ ๘
นางแพน ประไวย์	หมอตอนสัตว์ (หมู, ควาย)	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านสวายขอ หมู่ ๑๓
นายไลย์ สุขยาเดิม	หมองู	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านสวายขอ หมู่ ๑๓
ตานิ่ง พะงาตุ่นัด	ช่างไม้	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านพลวงใต้ หมู่ ๒
นางแปด ลัดดาไสว	หมอตอนสัตว์ (หมู, ควาย)	ปราชญ์ท้องถิ่น	บ้านพลวงใต้ หมู่ ๒

ส่วนที่ ๔: อภิธานศัพท์ (Glossary of Key Terms)

คำศัพท์	คำจำกัดความตามบริบทของแหล่งข้อมูล
หมอเป่า	ผู้รักษาโรคด้วยการเป่าคาถา ร่วมกับการใช้สื่อทางกาย เช่น น้ำมันต์ หรือเหล้าขาว รักษาทั้งทางกาย จิตวิญญาณ และสังคม
หมอดำแย	ผู้เชี่ยวชาญการดูแลหญิงตั้งครรภ์ การทำคลอด และการดูแลทารก ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่มีบทบาทสูงในอดีต
หมอดอนหมู	ผู้มีความรู้ในการทำลายหรือทำให้ลูกอั้นทะสุกรเพศผู้ฝ่อ เพื่อลดกลิ่นเนื้อและควบคุมการผสมพันธุ์
หมอฟีรกรรม	ผู้รักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ อำนาจเหนือธรรมชาติ ผี หรือพลังจิต เพื่อบำบัดร่างกายและจิตใจ
สมุนไพร	วัตถุที่ได้จาก พืช สัตว์ จุลชีพ และธาตุวัตถุ ที่นำมาใช้ในการรักษาหรือส่งเสริมสุขภาพ
กันตริม	รูปแบบการขับร้องเพลงพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งความเชื่อและนันทนาการ
งานจักสาน	งานหัตถกรรมทัศนศิลป์ที่เกิดจากการนำวัสดุเส้นยาวมาขัดประสานกันเป็นรูปทรงต่างๆ
ทัศนศิลป์	ประเภทของงานศิลปะที่รวมถึงงานจักสาน ซึ่งมีความสวยงามและสามารถมองเห็นสัมผัสได้
ช่างตีเหล็ก	ผู้ที่มีความรู้ในการขึ้นรูปโลหะหรือเหล็กกล้าด้วยการทุบ งอ และตัด เพื่อทำเครื่องมือเกษตร
การกดอยู่ (Forge)	กระบวนการตัดหรือขึ้นรูปโลหะด้วยการใช้ความร้อนและแรงทุบ ซึ่งเป็นทักษะหลักของช่างตีเหล็ก

ภูมิปัญญาอันล้ำค่าแห่งบ้านพลวง: มรดกทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต

การแพทย์และจิตวิญญาณพื้นบ้าน

การรักษาแบบองค์รวม (กาย-จิต-สังคม)

หมอเฒ่าและหมอพิธีกรรมช่วยบำบัดทั้งร่างกายและสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้บวชและครอบครัว

หมอยาสมุนไพร

ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของหมอพื้นบ้านครอบคลุมทั้งหมอยาสมุนไพร หมอตำแย และหมอรักษาสิ่วัวพิษกุดที่หาตัวจันทยา

การปรับตัวสู่ยุคสมัยใหม่

มีการพัฒนาความสะอาดและปลอดภัยในกรรมวิธีดั้งเดิมเพื่อให้สอดคล้องกับปัจจุบัน

ทักษะอาชีพและเอกลักษณ์ท้องถิ่น

หัตถศิลป์อันวิจิตรของสุรินทร์

การทอผ้าไหมที่มีลวดลายประณีตและงานตีเหล็กทำเครื่องมือเกษตรที่เป็นเอกลักษณ์

รสชาติพื้นถิ่นที่หาทานยาก

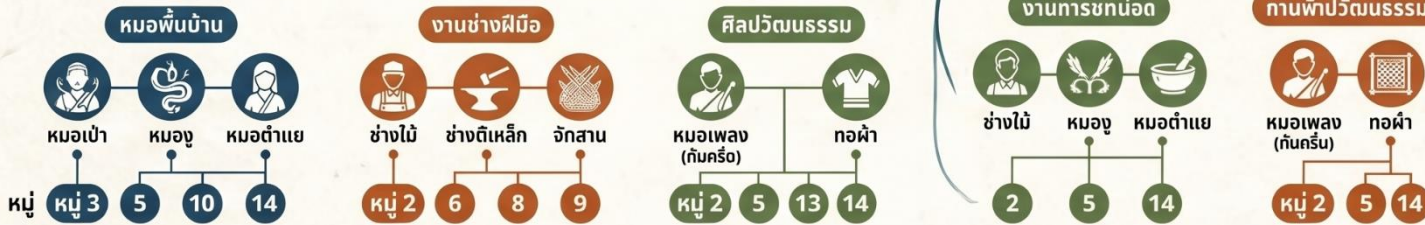
อาหารที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ละแวกะดาบ (แกงปู) และขนบเนี้ยว ที่สืบทอดสูตรจากบรรพบุรุษ

ภูมิปัญญาเกษตรกรรมเชิงเทคนิค

"หมอดูบนหมู" ใช้เทคนิคดั้งเดิมจัดการปศุสัตว์เพื่อลดกลิ่นสาบและเพิ่มคุณภาพเนื้อ

ความหลากหลายของปราชญ์ท้องถิ่นในบ้านพลวง

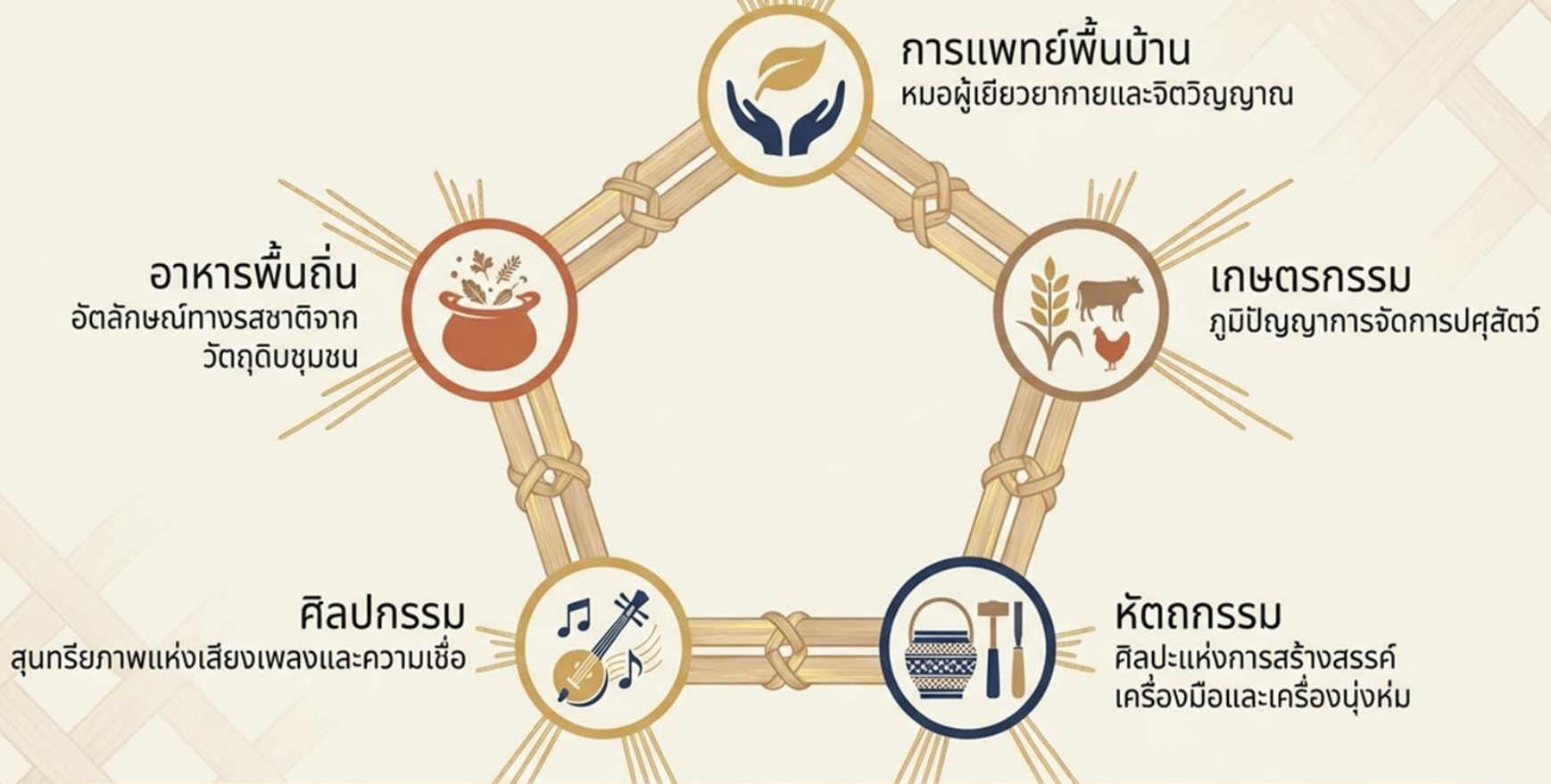

สารบบภูมิปัญญาที่มีชีวิต

มรดกที่ถักทอแห่งตำบลบ้านพลวง

เปิดเพิ่มบันทึกระบบนิเวศทางวัฒนธรรมที่หล่อเลี้ยงชุมชน
ผ่านปราชญ์ชาวบ้านและองค์ความรู้ที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น

5 เสาหลักแห่งระบบนิเวศทางวัฒนธรรม

ภูมิปัญญาไม่ใช่แค่อาชีพ แต่คือฟันเฟืองที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตของชาวบ้านพลวงเข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์

ทำเนียบผู้เยียวยาแห่งชุมชน

				
<p>หมอเป่า ใช้คาถาพาสานวัตถุ รักษาโรคผิวหนัง และกระดูก</p>	<p>หมอยาสมุนไพร ปรุงยาจากพืช สัตว์ จุลชีพ และธาตุวัตถุ</p>	<p>หมอตำแย ดูแลสตรีตั้งแต่ ตั้งครรภ์จนถึงหลัง คลอดทารก</p>	<p>หมอรักษาสัตว์พิษกัด ถอนพิษงู ตะขาบ แมงป่อง และแมลงมีพิษ</p>	<p>หมอพิธีกรรม บำบัดกายและจิตใจ ผ่านความเชื่อและ สิ่งศักดิ์สิทธิ์</p>

กลไกการเยียวยาแบบองค์รวมของ "หมอเป่า"

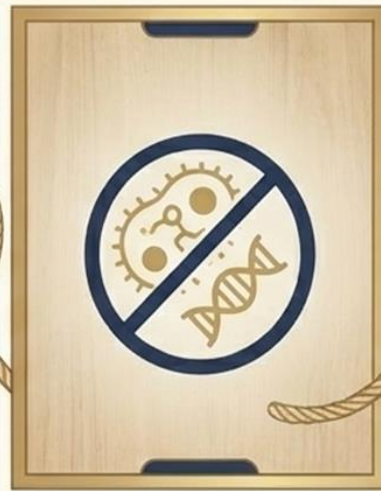

มากกว่าการรักษารอยแผลไฟไหม้หรืองูสวัด หมอเป่าคือกระบวนการบำบัดที่เชื่อมผสานตัวยากับความมั่นคงทางจิตใจของทั้งครอบครัว

"หมอตอนหมู" สถาปนิกแห่งระบบปศุสัตว์ชุมชน

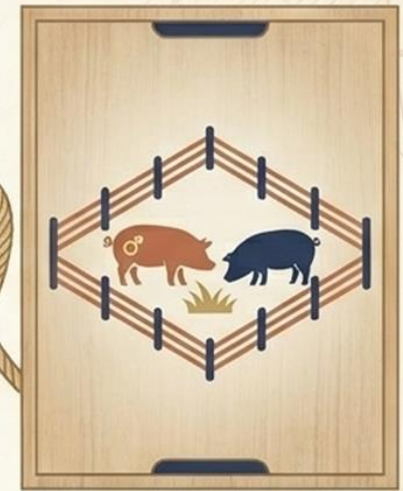
Step 1: เทคนิคเฉพาะทาง
การทำลายหรือตัดลูกอင်းทะ-สุกรเพศผู้
(ทำให้เส้นเลือดตีบตันหรือฝ่อลีบ)

Step 2: การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ
สุกรหยุดการผลิตเชื้ออสุจิ

Step 3: ผลลัพธ์เชิงการจัดการ
กำจัดกลิ่นอุนเฉพาะตัวของเนื้อสุกรตัวผู้

Step 4: ประสิทธิภาพเชิงพื้นที่
สามารถเลี้ยงสุกรเพศผู้และเพศเมีย
รวมในคอกเดียวกันได้โดยไม่เกิด
การผสมพันธุ์ที่ไม่พึงประสงค์

เมทริกซ์แห่งงานหัตถศิลป์ (Craftsmanship Matrix)

	วัสดุตั้งต้น (Raw Material)	กระบวนการ/เทคนิค (Process)	ผลผลิต (End Product)
ช่างไม้	ไม้เนื้อแข็ง	สับ เลื่อย ประกอบ	บ้านเรือน, เครื่องมือประกอบอาชีพ
ช่างจักสาน	วัสดุเส้นใยธรรมชาติ (ไม้ไผ่/หวาย)	สาน, ชัด	เสื่อ, ตะกร้า, เข่ง
ช่างทอผ้าไหม	เส้นไหมพื้นเมือง	ทอ, ขึ้นลายเอกลักษณ์สุรินทร์	ผ้าไหมวิจิตรประณีต สำหรับเครื่องนุ่งห่ม
ช่างตีเหล็ก	เหล็กกล้า	กดอยู่ (Forge), ทุบ, งอ, ตัดความร้อน	มีด, จอบ, เสียม, เคียว, คราด

"หมอเพลง"

จังหวัดเพชรบูรณ์ตำบลบ้านพลวง

"มากกว่าความบันเทิง
คือเครื่องมือสืบสานความเชื่อ"

- ❖ ศิลปะการขับร้องเพลงพื้นถิ่น (เช่น เพลงกันตรึม)
- ❖ กลไกเชิงนันทนาการที่รวบรวมคนในชุมชน
- ❖ สะพานเชื่อมโยงความเชื่อของบรรพบุรุษสู่คนรุ่นใหม่

เพลงกันตรึมคือหัวใจทางวัฒนธรรม
ที่ร้อยเรียงผู้คนเข้ากับรากเหง้าของตนเอง

สำหรับอาหารพื้นถิ่นแห่งบ้านพลวง

รสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ หาชิมได้เฉพาะถิ่น
สะท้อนความอุดมสมบูรณ์ของป่าและแหล่งน้ำในชุมชน

แผนที่กระจายตัวของผู้พิทักษ์ภูมิปัญญา

องค์ความรู้ไม่ได้กระจุกตัวอยู่ที่ใดที่หนึ่ง แต่องกงามอยู่ที่ทุกมุมของตำบลบ้านพลวง โดยมีหมู่ 6 เป็นตั้งเมืองหลวงแห่งภูมิปัญญา

ทำเนียบปราชญ์ท้องถิ่นผู้สืบทอด

ผู้เชี่ยวชาญศาสตร์ลิ้บ

นายสม บุหงา
(เป่ากระดุก)
นายเสมอ บุญทวี
(เป่างู๊ด)

บ้านตาโสร หมู่ 10

ศิลปินผู้ขับขาน

นายเสริม หมั่นเที่ยง
(ปีพากย์)
นางมนต์ อัดประโคน
(กันตรึม)

บ้านโคกตะเคียน หมู่ 6

ปรมาจารย์เหล็กกล้า

นายประสิทธิ์ ลอยเลื่อน
นายพาน สำราญดี

บ้านสวายซอ หมู่ 13

ผู้รังสรรค์ของเหลว

นางสำรวย เฉลียวศิลป์
(ทำเหล้าดำ เหล้ากลั่น
ทำหัวเชื้อ)

บ้านนิคมขอย 2 หมู่ 8

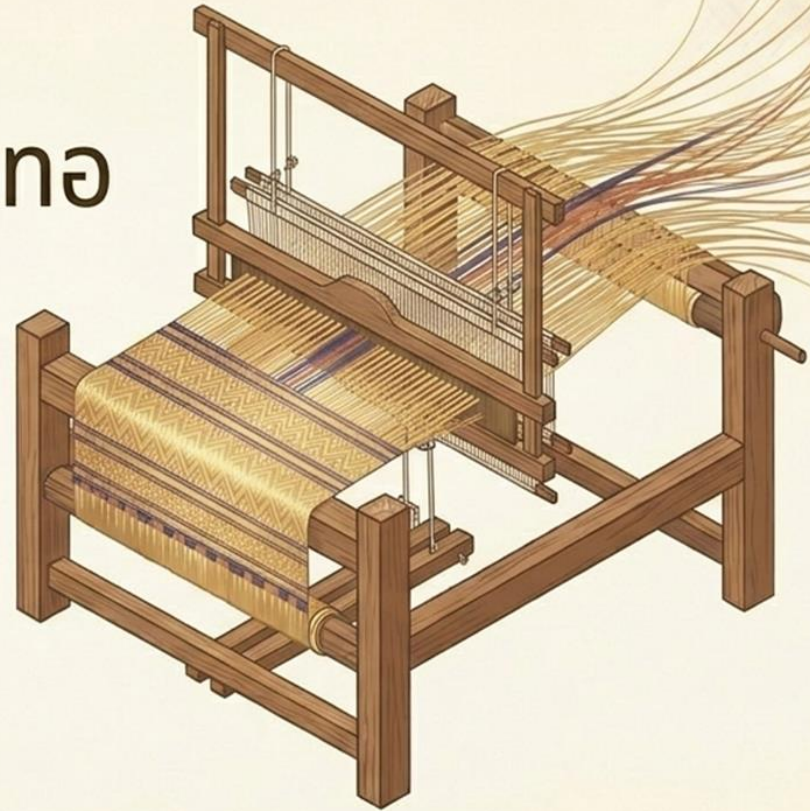
เส้นใยแห่งชีวิตที่ถักทอเข้าด้วยกัน

ภูมิปัญญาเหล่านี้ไม่ใช่ทักษะที่แยกขาดจากกัน
แต่คือ "โครงสร้างพื้นฐาน" ที่หล่อเลี้ยงทุกช่วงวัยของชาวบ้านพลวง

มรดกที่ไม่เคยหยุดถักทอ

ตำบลบ้านพลวง ไม่ใช่แค่พื้นที่บนแผนที่
แต่คือ “สารบบภูมิปัญญาที่มีชีวิต”
ทุกรอยสั้วของช่างไม้ ทุกลมทสวดของหมอเป่า
และทุกเส้นไหมที่สอดประสาน คือเครื่องยืนยัน
ยืนยันว่ามรดกจากบรรพบุรุษจะยังคงเดินเป็น
จังหวะเดียวกับชีพจรของชุมชน... สืบต่อไป

บันทึกระบบนิเวศทางวัฒนธรรม ตำบลบ้านพลวง

กองการศึกษาฯ